

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3

Csillag – kép

A KOMÁROMI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG GYÜLEKEZETI LAPJA

2016.

októberi

szám

TARTALOM

Vers

Ige körül

Gyülekezeti krónika

Vers (Herceg Kornélia)

„Hó-jelentés” (Gyülekezeti beszámolók)

Kirándulás Genfben: a reformáció születésének helyére

Turó Mária

Teremtésvédelmi sarok

„Értünk sóvárog a teremtett világ”

Bibliamagyarázat

Énekek éneke

Kis Csillag (Gyermekoldal)

Októberi programok

VERS

**Illyés Gyula – A reformáció
genfi emlékműve előtt (részlet)**

...Ha - bár "hiába" -

Gusztáv Adolf nem ül harci lovára,
jobbágy-iga helyett nem vágnak inkább
fegyvert ölteni a toulouse-i tiszták,
valdeusok, husziták, Bocskay
írást-imát se tudó hajdui,
hiszed, hogy lett volna béke, olyan bár,
amilyet az imént lemosolyogtál?
Hiszed, hogy volna olyan-amilyen
magyarság, ha nincs – Kálvin?
Nem hiszem.

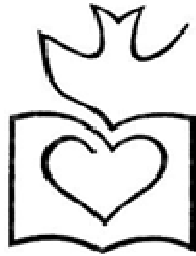
Vagy mást mondok: szobádban volna villany,
ha nem lép Giordano Bruno a tűzbe?
Hol kezdődött, hogy atomerő is van
S holnap rakétán repülsz ki az űrbe?
Övék az érdem, kiket sem a máglya
nem riaszthatott vissza, sem a gálya -
sem harcaik bukása,
a léptenként fölmeredő "hiába"!
Látták, vagy nem a céljuk,
azt jól látták, hogy nincs visszafelé út;
a mult, ahogy füst-vetve összeomlott,
úgy lökte őket, mint lőpor az ólmot:
előre! és ők vállalták e sorsot -
Mondd hát velem, hogy dicsőség reájuk!

Álltam némán, hírhozó katonájuk,
már azt forgatva, hogy én mit kapok,
nem is őtőlük magyarázatot:
a tettektől, melyek – akár a gyermek -
magukért csak felnőtsorban felelnek.
Végül, ezt mondtam, önvigasztalásképp:
volt bárkié a szándék,
maga az Isten se tudhatta másképp.

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3

IGE KÖRÜL

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3

Azt hiszem, valahol itt kezdődik.

A reformáció, a megújulás, az igazsághoz való odafordulás, a tiszta forrásból merítés lehetősége itt kezdődik. Az élő Isten személye és munkája kizárólagosságának az elismerésével. Annak elfogadásával, hogy mindenben Ő az első. A kezdeményező, a cselekvő. Tőle való a Róla szerzett ismeretünk. Tőle kaptunk lehetőséget a Vele való életre. Ő vezet a keresésben. Ő építi a Neki emelt hajlékot. Minden kérdésünkre Tőle jön igaz válasz

A reformációban megfogalmazott elvek: „egyedül Krisztus”, „egyedül kegyelemből”, „egyedül hit által”, és „egyedül Istené a dicsőség” – mind ebből a felismeréséből erednek. Mert ezt mondja el nekünk az egy Isten az egyedül hiteles kijelentésben, a Szentírásban.

Ott kezdődik minden megújulás, hogy az ember rácsodálkozik arra a felfoghatatlan jóindulatra, hogy személyes ügye van vele az egy Istennek: az egy Isten az ő Istene akar lenni. Féltőn szerető Istene. Aki az elveszettet megkeresi és megmenti. Az egy Istennel való közösséget egy új életben lehet megélni. Ezt az új életet, amely elfordul a bálványoktól, hamis tekintélyektől, idegen istenek imádatától, az igaz Isten ajándékozta. Az idegen istenektől elfordult új életet

szabadításként éli meg az ember. Izrael népe az egyiptomi szolgaságból való szabadításként. Mi az önzésünk vezérelte vágyaink fogságából való megszabadulásként. Az egyház a középkor végén a lelkeket gúzsba kötő emberi rendelkezések rabságából való szabadulásként. Milyen nagy erővel bírt az isteni hívás, amely megszólal a Tízparancsolat elején: „Én, az Úr vagyok a te Istened... Ne legyen más Istened rajtam kívül!” Ez az elkötelező erejű hang hívta létre a reformációt. Hogy valóban ne legyen más Isten a szabadítón kívül. Ezért lesz fontos szavának tiszta megértése: elkészülnek a nemzeti nyelvre lefordított Bibliák. Ezért lesz drága a Krisztusban nyert szabadság evangéliuma: Óáltala Isten gyermekei lehetünk. Ezért múlik a félelem: a kegyelemből való üdvösség megszabadít az ítélettől való rettegéstől. S így szabadul fel az ember az intézményesülve könnyen kiüresedő vallási létformából az hitben való járás örömeire: A Lélek-Isten lélekben és igazságban való imádatára.

Itt kezdődik. A szabadítóként megmutatkozó Isten egyedüliségének elismerésével. Egyedüliségének elismerése új életet hív létre: Igéjét szerető, kegyelméért az irgalmasságban hálát adó, a Belé vetett hitet Rá tekintő bizalomban és reménységben megélő életet.

Ilyen megújulást munkáljon bennünk, közöttünk! Ámen

Máté László
lelkipásztor

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3

GYÜLEKEZETI KRÓNIKA

Szeretettel köszöntöm a Csillag-kép októberi számának olvasóit!

Október a mi naptárunkban a reformáció hava. A szeptemberi visszatekintést még a nyár elmúltával szükséges egymásra-találás jellemzi, a hitoktatás sorainak rendezése, a hétközi alkalmak: ifjúsági és felnőtt bibliaórák, énekkar újraindítása. Októberre már kialakul a gyülekezeti élet rendje: ami szokásos, az visszatért a rendes kerékvágásba, ami új, az mostanra megtalálta helyét.

Októberben a legtöbb figyelem a reformáció megünneplésére irányul. Ami azt illeti, idén még a szokásosnál is korábban kezdtük az ünneplést: szeptember 7-11 között gyülekezetünk 20 fős kiránduló csoportja Genfben járt, a kálvinista Rómában. Az utazás egy pályázat nyomán vált lehetségessé. Nagy hasznunkra volt, hogy Koncz Hunor Attila beosztott lelkészünk 2 évig Genfben élt, és ott szerzett kapcsolatait, helyismerete segítségével feledhetetlen élményt szerzett a komáromi kirándulóknak. A genfi utazásról vetített képes beszámolót hallgathattunk meg október első vasárnapján. Az útról külön beszámoló is olvasható e lapszámban.

Kiemelkedik a szeptemberi emlékek közül a révkomáromi Szent András templomban rendezett ünnepség, amelynek keretében a Kecskés László Társaság újabb táblát avatott a beneš-dekrétumok következtében meghurcolt felvidéki magyarság emlékére.

A reformáció ünneplését megelőzően egy különleges alkalom vár ránk október 16-án, a Budapest–Nagyvárad téri református gyülekezet kórusa szolgál az istentiszteletünkön.

Ugyanaznap gyülekezetünk 4 fős küldöttsége utazik Désaknára, ahol a templomfelújításért tartott hálaadó istentiszteleten képviselnek bennünket, és tolmácsolják áldáskívánásunkat.

A reformációért egyházmegyei közösségben az Ácson, október 30-án, vasárnap du. 3 órakor kezdődő ünnepélyen adhatunk hálát. Másnap, este 6 órakor kezdődik a komáromi protestáns felekezetek közös hálaadó istentisztelete.

Október végén indul felnőttek számára konfirmációra, illetve keresztre való felkészítés. Jelentkezni október 16-ig lehet a Lelkészi Hivatalban.

Isten áldása kísérje gyülekezetünk életét!

Máté László
lelkipásztor

ANYAKÖNYVI HÍREK

Keresztelő:

2016. szeptember 4-én megkereszteltük Kovács Sándor és dr. Pál Katalin gyermekét:

- **Sára Esztert**

valamint

Gábor Sándor és Vojvoda Eszter gyermekét:

- **Dénest**

2016. szeptember 25-én megkereszteltük Mátyus Tibor és Tomozi Andrea gyermekét:

- **Tibort**

„Menjete el tehát és tegyete tanítvánnyá minden népeket...” (Mt 28, 19)

Házasságot kötött

2016. szeptember 17-én Kiss Attila és Horváth Ágnes

"Amit tehát Isten egybeszerkesztett, ember azt el ne válassza" (Mt 19,6)

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3

Temetések:

2016. szeptember 16-án vettünk búcsút
Süvegh Andrásné
Natkai Julianna (91)

testvérünktől.

“Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz
én bennem, ha meghal is él.” (Jn 11,25)

Kérés megbocsájto szeretetért

Jézus gyöngéd szeretettel szeret,
háta mögé veti minden vétkemet.
Bánom, hogy megbántottam Őt,
az érettem annyit szenvedőt.
Nagyon szomorú a szívem,
gyöngeségeimen könnyezem.
Jézus! Kérlek segíts szentté lennem,
a Te akaratod mindig fölismernem!
Vigyázz a Te hűtlen gyermekedre,
holtom után vegyél föl a Mennybel
Ámen.

Herceg Kornélia

HÓ-JELENTÉS **(BESZÁMOLÓ)**

KIRÁNDULÁS GENFBÉ: A REFORMÁCIÓ SZÜLETÉSÉNEK HELYÉRE

Gyülekezetünk húsz tagja, Isten kegyelméből
szeptember 7-11 között öt napot tölthetett el
Genfben a reformáció születésének helyén a hely-
ismerettel és nyelvismerettel rendelkező Koncz
Hunor Attila tiszteletes úr vezetésével. Néhá-

nyunknak maga az utazás is nagy élmény volt,
mivel először ültünk repülőgépen. A genfi repü-
lőtérrel trolibusszal majd villamossal jutottunk el
a Genffel gyakorlatilag egybeépült franciaországi
Gaillard-ba, a szálláshelyünkre.

Másnap, szeptember 8-án az óvárossal ismerked-
tünk. A szigeten lévő óratoronytól elindulva
elsétáltunk a reformáció emlékművéhez, „a re-
formátorok falához”, ami a régi botanikus kert-
ben, mai nevén Bástyák sétánya (Court des
Bastions) parkban található, melynek az északi
oldalát szegélyezi. 1917. október 31-én avatták
fel Luther Márton 95 tétéle kiszögezésének 400.
évfordulóján.

A fal közepén négy fő alak hatalmas szobra lát-
ható. Mind a négyen Genfben szolgáló vagy
tanuló reformátorok voltak: Farel Vilmos, Kál-
vin János, Béza Tódor és Knox János. Minde-
gyikük kezében könyv van, amely hármuk eseté-
ben a szentírás, Béza esetében pedig a teológiai
akadémia alapítólevele (1559). Ezek a szobrok
egy kőtalapzaton állnak, amelyen Jézus görög
monogramja látható napba állítva. Ez azt jelenti,
hogy Jézus adja a világosságot. Az emlékmű azt
ábrázolja, hogy Jézus világossága hogyan áradt ki
Genfből a világba. A reformátorok Isten ígéjén
állnak: ők adták át a világosságot a világnak. A
talapzat előtt a kőlapokat három címer díszíti: a
berni, genfi és skót címer. A sétány nyugati olda-
lán egy kőépítményen Luther Márton és keleti
részén Ulrich Zwingli kőbe véselt neve emlékez-
tet két, nem Genfben működő reformátorra. Az
egész fal latin nyelvű fő felirata: „Post Tenebras
Lux” – azaz a sötétség után jön a világosság. A

*„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3*

reformáció genfi 1536. május 21-i elfogadása óta ez Genf címerének is a felirata.

Az emlékmű keleti szélén Bocskai István, a győztes erdélyi fejedelem szobra áll. Hiszen az 1606. évben megkötött bécsi békében Bocskai a Habsburg uralom alatt álló Királyi-Magyarországon is be akarta vezetni a vallásszabadságot. „Inkább Istennek engedelmeskedjete, mint embernek.” Emellett állt ki a fejedelem, ezért a magyarok Mózesének is nevezik. A szobor melletti dombormű két oldalán Bocskai Kassán tett kijelentése olvasható, amely szerint a hit, a lelkiismereti szabadság s a régi törvények a magyar nép számára értékesebbek az aranyál. Az emlékműnél meghallgattuk a tiszteletes úr tolmácsolásában Illyés Gyula A reformáció genfi emlékműve előtt című versét.

Az emlékműtől átsétáltunk a „Zarándokok kápolnájához” (Chapelle de St. Léger). Itt találkozik és itt tartja Istentiszteleteit a Genfi Magyar Protestáns Gyülekezet, amit Krüzsely József 1956-ban alapított. A napi áhítatot itt tartotta a tiszteletes úr a 126. zsoltár alapján. Ezt a zsoltárt az utolsó genfi ostrom után 1602-ben énekelték a

helyi lakosok, amikor meghiúsították azt, hogy az alvó városra rátörő savoyai csapatok Genfet elfoglalják. A szeptember első vasárnapja utáni első csütörtök – idén szeptember 8 – nemzeti ünnepe, jobban mondva gyásznapija Genfnek: a „genfi böjt” (Jeûne Genevois). Ezen a napon emlékeznek Szent Bertalan éjszakájára. 1572. augusztus 23-ról 24-re virradó hajnalon Medici Katalin anyakirályné parancsára Párisban mintegy 2000, vidéken 10.000-20.000 francia protestáns hívőt (hugenottát) gyilkoltak meg. A Párizsból sírva menekülő protestánsokat Genf szívesen fogadta. A 126. zsoltárban ezt olvassuk: „Mikor jóra fordította Sion sorsát az Úr, olyanok voltunk, mint az álmodók. Akkor megtelt a szánk nevetéssel és örömkialtás volt nyelvünkön. Ezt mondták akkor a népek: „Hatalmas dolgot tett ezekkel az Úr!” (Zsolt 126,1-2). Igen: Isten jóra fordítja a dolgainkat. A mi sorsunk el van rejtve Krisztus sorsában. „...többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem...” (Gal2,20). Isten csodatettei velünk vannak. Legyünk érte hálásak. Az áhítat a 105. zsoltár 1. versének elénekklésével zárult.

A kápolnától a város legrégebbi épületébe, a helytörténeti múzeumba mentünk. A ház eredetileg egy tekintélyes középkori kereskedő család tulajdona, a Taveleké volt (Maison Tavel). A földszinten az épület feltárása során előkerült középkori tárgyak, a francia forradalom előtti időkből származó emlékek, a francia megszállás idejéből egy guillotine is látható. Az első emeleten az elmúlt 100 év során lebontott genfi házak ajtóiból láthatunk egy kis gyűjteményt, valamint a 15-18. századból származó asztalos, kovácsoltvas és lakatos munkákat, a falon vendégfogadók cégtábláit. Itt látható a Kálvin János által 1559-ben alapított régi akadémia könyvtárából származó két oszlop. A második emeleten a 16-19. századi genfi hétköznapi tárgyi emlékei láthatóak: bútorok, papír és festett kartontapétát, ón és ezüst evőeszközök, konyhai edények. A harmadik emeleten az 1850-es évek még bástyákkal övezett Genfjének makkettje látható.

A helytörténeti múzeumtól tovább sétálva az óváros régi piacterén (Bourg de Four) pihenőt tartottunk, ahol megkóstoltuk a genfi helyi specialitást,

*„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3*

a Calvinus sört. Innen a Genfi-tó partja felé folytattuk utunkat. Megcsodáltuk a virágórát és továbbmenve a sétányon megnéztük az 1898. szeptember 10-én itt meggyilkolt Sissi, osztrák császárné és magyar királyné bronz szobrát. A sétányon, a Mont Blanc felé fordulva meghallgattuk Vajda János Húsz év múlva című versét. Emellett más magyar vonatkozásokat is megnéztünk a városban az első napon. Liszt Ferenc is itt élt pár évet (Zarándokévek). Klapka György is itt volt 1850-51 között felsőházi képviselő. Bartók Béláról elvezett tér is van a városban, továbbá egy emléktábla és a Cantata Profana című művét szimbolizáló modern alkotás. A tóparti séta után pedig hajóval keltünk át a másik partra, onnan mentünk a szállásunkra. Így az enapi programunk egy olasz vendéglőben elköltött vacsorával ért véget.

Szeptember 9-én pénteken reggel Kálvin lakóháza helyén álló épület falán elhelyezett emléktáblánál a tiszteletes úr Kálvin életéről tartott tájékoztatót. Az emléktáblán olvasható, hogy 1543-tól haláláig, 1564-ig élt itt. Róla is neveztek el utcát a városban. Röviden összefoglaltuk a Szervét-per kérdéseit is. Szervét Mihály, spanyol orvos tagadta a Szentháromságot, emiatt, mint eretnek ellen elfogató parancsot adtak ki. Genfben remélt menedéket találni, de elfogták és a genfi államtanács máglyahalálra ítélte. Kálvin próbálta elérni, hogy csökkentsék a szenvedését és megégetés helyett fejezzék le, de ez nem sikerült.

Következő „megállónk” a Szent Péter katedrális, a protestánsok székesegyháza volt. A XII. században kezdték építeni. 1536 óta protestáns Istentiszteletek helye, előtte katolikus szentély volt.

Ebből az időből megmaradtak a festett üvegablakok, egy szerzetesi éneklőszéksor és az oszlopfők. A jelenleg látható szószerk a Kálvin által használtak a mása. A szószerk alatt látható az eredeti, XVI. századból való szerk, amelyet az Istentiszteletek alatt Kálvin használt ülőhelyül. A Makkabeusokról elnevezett oldalkápolnát a XVI. században emelték. Itt tartottuk az áhítatot. A Jelenések könyve 4. része alapján hirdette az ígét a tiszteletes úr. „Mélto vagy Urunk és Istenünk, hogy tied legyen a dicsőség, a tisztesség és a hatalom, mert Te teremtettél mindent, és minden a te akaratodból lett és teremtetett.” (Jel 4,11) A Post Tenebras Lux felirat itt is olvasható az ajtó feletti falon. A Szentlélek kápolnában pedig egy helyi művész alkotását láthattuk: a Szentlélek keresztet. A katedrális tornyából szép kilátás nyílik a városra és a tóra.

A Reformáció Múzeumában a reformáció tárgyi emlékei: kelyhek, kancsók, könyvnyomtatáshoz szükséges kellékek, festmények, korabeli protestáns és katolikus karikatúrák és kritikák, régi Bibliák (egy Béza Tódor jegyzeteivel ellátott példány is). Továbbá 2-3 egyetemista diák által készített hiteles Kálvin ábrázolás tekinthető meg. A múzeum udvarán is látható a Szentlélek keresztje.

Ebéd után a több európai ország által közösen fenntartott nemzetközi atomfizikai (magfizikai) kutatóintézetet (CERN) látogattuk meg, ahol Veres Gábor nyolc éve itt kutató magyar atomfizikus közérthető előadást tartott. Az intézetben részecskefizikai kutatásokat végeznek. Az atommag elemi részecskéit ütköztetik nagy teljesítményű részecskegyorsítóban és figyelik, hogy létre

*„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3*

jön-e eddig még nem ismert partikula. Itt van a világ legnagyobb 27 km hosszú körpályás részecskegyorsító.

Szeptember 10-én szombaton kirándultunk a francia területen lévő Salève nevű hegyre, melynek tengerszint feletti magassága 1380 méter. A hegyről csodálatos panoráma tárult elénk. A magasból gyönyörködhettünk az alattunk elterülő Genf-tóban és a város látképében, mintha légi felvétel lenne. Az itt tartott áhítaton az igehirdetés alapja 121. zsoltár volt. „Tekintetemet a hegyekre emelem: honnan jön segítségem? Segítségem az Úrtól jön, aki az eget és a földet alkotta.” A magas hegyeket látva ez ember felemeli tekintetét. A nagy tér, a szép látvány ellenére, mégsem ez ad vigasztalást, hanem a mi megváltó Istenünk, akinek keze munkáját láthatjuk a halmokon.

A „fondue-s” búcsúvacsorát a Bartók téren lévő vendéglő kerthelységében fogyasztottuk el nagyon jó hangulatban. Többünknek ez is újdonság volt, először vettünk részt ilyen sajtvacsorán. Utána egy esti búcsúsétát is tettünk a tóparton. Nagyon szép volt a piros színűre kivilágított 120 méter magas szökőkút (Jet d'eau), a tópart és az egész este.

Azt hiszem mindnyájunk nevében elmondhatom, hogy nemcsak a Genfben töltött utolsó este volt

szép, hanem mind az öt nap. Közösséggé, egymásra odafigyelő gyülekezetté váltunk. Mennyei Atyánknak és tiszteletes úrnak köszönhetően sok élményben lettünk gazdagabbak lelkileg testileg egyaránt. Mondjunk hálás köszönetet mindezekért Urunknak, Istenünknek: ezért az öt napért is legyen áldott az Ő szent neve.

Szeptember 11-én vasárnap délelőtt készültünk a hazautazásra. A repülőgépünk délután 4 órakor landolt a Liszt Ferenc repülőtéren. Onnan külön busz hozott minket haza Komáromba.

Turó Mária

TEREMTÉSVÉDELMI SAROK

„ÉRTÜNK SÓVÁROG A TEREMTETT VILÁG”

„Mert a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak a megjelenését. A teremtett világ ugyanis a hiábavalóságnak vettetett alá, nem önként, hanem annak akaratából, aki alávetette, mégpedig azzal a reménységgel, hogy a teremtett világ maga is meg fog szabadulni a romlandóság szolgaságából Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságára. Hiszen tudjuk, hogy az egész teremtett világ együtt sóhajtozik és együtt vajúdik mind ez ideig. De nemcsak ez a világ, hanem még azok is, akik a Lélek zsengéjét kapták: mi magunk is sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására.” (Róm 8,19-23)

Október első vasárnapján tartották meg a magyarországi keresztyén felekezetek ökumenikus szellemben a Teremtés Hetének ünnepi Isten-tiszteletét. Ebben az évben külön vasárnapi ünnepi alkalommal nem csatlakozik gyülekeztünk a teremtésvédelem idei ünnepéhez. Helyette viszont ebben a cikkben emlékezünk meg a keresztyén ember környezetéért való felelősségéről.

Ugyanis Pál apostol legfontosabb levelének, a Római levélnek egy csúcspontját jelentő fejezetében teremtésvédelmi értelmű verseket olvassunk (Róm 8,19-23). Ebben Pál a természetet úgy mutatja be, mint ami múlandóságnak, hiábavalóságnak van alávetve. Ebben hasonló az emberi nem sorsa és a természet helyzete, hiszen bizonyos ciklikusságot megélve (tavasz-nyár-ősz-tél, generációk változása) mind a kettő a fizikai megsemmisülésnek van kitéve. Ősszel lehullnak a nyári falevelek és tél már nem is emlékszik a tavaszi virágzásra. Így az ember is múlandó: öregszik. Közös sorsunk a „hiábavalóságnak” való alávetetés. Ez a végesség az emberiség esetében Ádámhoz és Évához vezet vissza, akik lázadásuk következtében el kellett hagyniuk a Paradicsomot, így az örök élet fájáról sem ehettek már (1Móz 3,24). A hiábavalóságba borzad bele Madách Imre Ádámja is, amikor a történelmen való álomszerű utazása után véget akar vetni az életének. De nem csak múlandóságunk hiábavalósága nyomaszt bennünket, hanem Ádám átka is, miszerint verejtékkel dolgozva fog és akkor is csak bogáncsot teremni nekünk a föld. Az ember bűne kisugárzik a környezetéhez való viszonyához is, sőt: maga a föld is átkozott Ádám miatt (1Móz 3,17).

Viszont Pál szavaiból kitűnik, hogy van reménységünk is a hiábavalóság között. Sőt: Isten fiainak, akiket Jézus Krisztus vére árán megváltott az első emberpár bűnéből, már megadatott, hogy immáron a Lélek szerint járva megízleljék

Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságát. A természet, a teremtett világ ugyan még alá van vetve a hiábavalóságnak és romlandóságnak, de csak azért, hogy amikor Isten helyreállítja a királyságát Isten fiaival együtt, a teremtett világ is részesedjék ebből a szabadságból. Most még együtt sóhajtozik minden élőlény és vajúdik a természet, hogy a megromlott világban helyreálljon az isteni rend, hogy a bűnt és annak következményét a halált végleg legyőzze Krisztus Urunk. Mi is sóhajtozunk és várunk arra teljes megváltásra, ami testünk helyreállítását hozza magával a feltámadásban.

Viszont a hívő ember hitével már meg tudja ragadni ezt a végső helyreállítást. Már kapcsolatainkat átjárhatja a Lélek és az élet törvénye. Vár ránk a világ, Isten fiaira, hogy hirdessük: nem hiábavaló a múlandóságnak való alávetetésünk, mert jó reményünk van és garanciánk a helyreállításra: a feltámadt Jézus Krisztus. Várnak ránk a falvak, a városlakók: munkatársak, szomszédok, gyászolók és örvendezők: hogy vajúdásuk értelmét megláttassuk velük az evangélium által. De ugyanígy sóvárogva vár ránk az Ádám miatt átkozott föld, hogy végre enyhülés álljon be az ember és a természet között.

Nemrég tett javaslatot a Nemzetközi Rétegtani Bizottság egy új földtörténeti korszak megkülönböztetésére: az antropocén korszakra. Ez lenne a legújabb korszak, amelyet az emberi tevékenység jegyei határoznak meg. Sajnos az antropocén korszak destruktív jellegű: a korábbi bioszféra csökkenésével, a környezeti egyensúly elbillenésével jár.

Vajon mi hívókként ehhez a korszakhoz csatlakozunk? Vagy szemünket már a „helyreállított korszakra” függesztve igyekszünk könnyíteni a teremtett világ vajúadásán? Mert új eget és új földet várunk, hogy teljességre jusson az, ami most számunkra még reménység: az Istenfiúság nemcsak földtörténeti, de mindent egybefoglaló üdvtörténeti korszaka. Isten gyermekeiként így törekedjünk a környezet megóvására, a helyi termelőktől vásárolt élelmiszerek beszerzésére, az egészséges életmódra, környezetünk tisztán és tiszteletben tartására, a takarékoskodásra és az újrahasznosításra. Járja át ne csak a hit megélésre szánt óráinkat Isten újjá teremtő Szentlelke, de minden hétköznapiunkat is!

*Koncz Hunor Attila
segédlelkész*

BIBLIAMAGYARÁZAT

Énekek éneke

A Szentírás egy kevésbé ismert és elemzett könyvét olvashatjuk a Bibliaolvasó kalauzunk szerint 2016. október utolsó hetében. Sok bibliamagyarázó zavarba jön attól, hogy nem egy klasszikusan teológiai írás áll előttünk, hanem az ókor szerelmi költészetének egy gyöngyszeme. Maga Kálvin János sem írt kommentárt ehhez a bibliai könyvhöz, ahogyan a Jelenések könyvének magyarázatát is mellőzte. Fő művében az Institutióban is csupán egy helyen idézi az 5. fejezet 3. versét, melyet allegorikusan a Jézus által már megtisztított ember újbóli szándékos bűnelkövetésének képtelenségéhez idéz (Inst. 3.16.4). Az ókorban is csupán allegorizálva, azaz a költői képek mögött másodlagos jelentést feltételezve értelmezték. Így írt Origenész is igehirdetést az Énekek éneke 1. fejezetének 5. verséből a Krisztusban szép új életet nyert egykori bűnös emberről. Valóban az ókortól napjainkig érzékelhető ez a zavar, hogy ezt a nyilvánvalóan érzéki és természeti képekkel teletűzdelt szerelmi költeményt allegorikusan értsék az egyház és Krisztus szeretetkapcsolatára. De minden ilyen magyarázati

törekvés erőltetett. Ha végigolvassuk az öt különböző találkozás történetét és érzelmi viharait leíró verseket, akkor tagadhatatlanul egy leány és szerelmesének kapcsolata rajzolódik ki előttünk.

A költemény szerzőjeként Salamont jelöli meg a könyv (Énekek 1,1), és a király személye többször is megjelenik a könyvben. Azonban a versekben egy női hang dominál: egy asszony vágyakozik a szerelmese után. A szerelem Istentől kapott ajándékként és kincsként jelenik meg. Ehhez hasonlóan ír Salamon a bölcsességről is (Példabeszédek 1-9). Ezért feltételezhetjük, hogy valóban köthető Salamonhoz a költemény, aki uralkodásának második felében az idegen asszonyok sajnos rossz hatása alá került (1Kir 11). Sőt, ha ehhez hozzávesszük, hogy az öt találkozás balladájából arra a háttértörténetre következtethetünk, hogy Szulamitot – az Énekek éneke női beszélőjét – a hagyomány szerint Salamon a háremébe akarta hívni, de ő hűséges maradt egyszerű pásztor jegyeséhez, akkor már kész is a kapcsolat a király és szerelmi költemény között. Eszerint a könyv valóban a szerelmet, mint Istentől kapott, megbecsülni, tisztán tartani szükséges ajándékot helyezi középpontjába.

Az Énekek éneke kifejezés azt jelenti, hogy „a legszebb ének”. Ahogyan a királyok királya kifejezés is „a legnagyobb királyt” jelöli (1Tim 6,15). Salamonnak tehát szembeesnie kellett, hogy a szerelem olyan ajándék, amit hatalommal, pénzzel nem lehet megszerezni. Ezért fakad ki ebből a legszebb költeményből Isten szuverén hatalmát dicsőítése, aki az emberek-

*„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3*

nek vagyontól, hatalomtól függetlenül adja a szerelmet. Ezelőtt az isteni döntés előtt pedig a hatalmas Salamon király is kénytelen fejet hajtani. A Szentírás értelmében a férfi és nő ilyen elmélyült testi-lelki kapcsolata Isten ajándéka, ami a házasság biztonságában válik megélhetővé. Újszövetségi párhuzama is van ennek a gondolatnak – ugyan az újszövetség egyszer sem idézi az Énekek énekét – miszerint Isten és az egyház kapcsolatát „nagy titokként” férfi és nő házassága is kiábrázolhatja (Ef 5,32).

Az Énekek éneke párhuzamba állítható más népek ókori szerelmi költeményeivel. Hasonlóság a természeti képek gyakori használata. Sőt, a szerelem fizikai érzékiségét is természeti képekbe (liliomok között bujkáló gazellák) bújtatja. Ezzel sok korabeli költészeti alkotást meg-

halad, hiszen kifinomultan, érthetően, de mégsem ízléstelenül festi le a szerelem örömeit. A vágyakozás, a találkozás öröme, egymás kizárólagos szeretete (Énekek 2,16) adják a fő témáit a könyvnek. Ezek a témák egy csúcspontban tornyosulnak (Énekek 8,6-7):

„Tégy engem, mint pecsétet a szívedre, mint pecsétet a karodra! Bizony, erős a szerelem, mint a halál, legyőzhetetlen a szenvedély, akár a sír. Úgy lobog, mint a lobogó tűz, mint az Úrnak lángja. Sok víz sem tudja eloltani a szerelmet, folyók sem tudják elsodorni. De ha valaki háza minden kincsét kínálná is a szerelemért, csak megvetnék érte.”

Számos házasságkötést ezzel az igével indítanak útnak és áldanak meg lelkészek, mert a nyolc fejezeten keresztül leírt szokatlanul profán téma ebben a két versben emelkedik teológiai magasságokba. A tökéletlen emberi szeretetet nagyságát és tisztaságát írja le, ami viszont megidézi bennünk a valóban tökéletes isteni szeretetet, melyet Isten abban tanúsított meg felénk, hogy egyszülött Fiát közénk testben elküldte. Ő hordozta el bűneink büntetését és ma is szüntelenül közbenjár értünk az Atyánál. Ez a valódi szeretet. Ő a valódi szeretet (1Jn 4,8). Ebből táplálkozhatnak a mi emberi kapcsolataink is.

*Koncz Hunor Attila
segédlelkész*

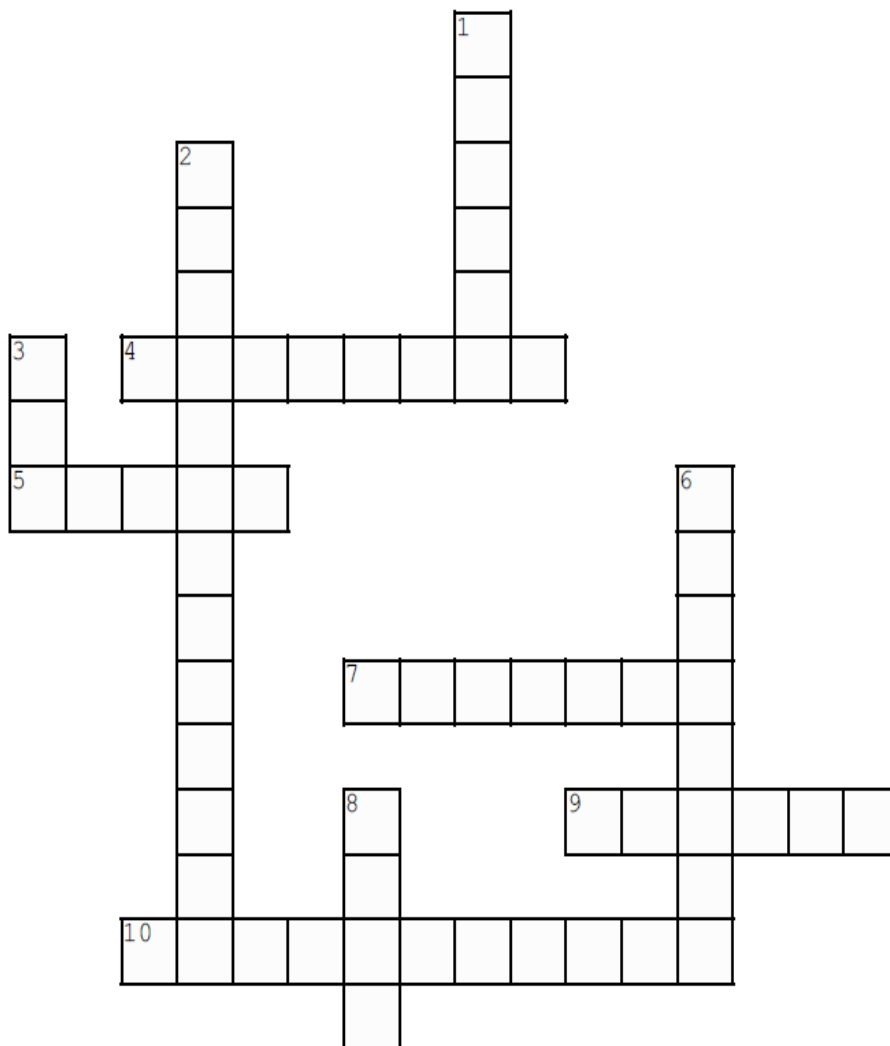

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3

KIS CSILLAG

Reformáció

Töltsd ki az alábbi keresztrejtvényt!

Keresztbe:

- 4. A Jézustól tanult imádság
- 5. 95-öt fogalmazott meg belőle az evangélikusok 'atyja'
- 7. A reformáció hónapja
- 9. Az evangélikusok 'atyja'
- 10. 10-et adott belőle Isten

Függőleges:

- 1. Reformátusok 'atyja'
- 2. Egyedül Istené a dicsőség - latinul
- 3. Egyedül ... által van üdvösségünk.
- 6. 1János 4,8 szerint ez Isten
- 8. A svájci reformáció központja

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.
Ne legyen más Istened rajtam kívül!” 2 Móz 20, 2-3

GYÜLEKEZETI PROGRAMOK 2016. OKTÓBER

"Ha az Úr akarja és élünk, ezt vagy azt fogjuk tenni!" (Jakab 4:15)

Október 11. kedd	de. 10	Istentisztelet az Árpád utcai Idősothonban
Október 12. szerda	de. 10	Áhítat a Kelemen L. utcai Idősklubban
Október 13. csütörtök	este 6	Bibliaóra
Október 16. vasárnap	de. 10	Istentisztelet, a Budapest-Nagyvárad téri református gyülekezet kórusának vendégszolgálatával, vele egy időben gyermek-istentisztelet
Október 20. csütörtök	du. 6	Bibliaóra
Október 21. péntek	este 6	Énekkar
Október 23. vasárnap	de. 10	Istentisztelet, vele egy időben gyermek-istentisztelet
Október 23. vasárnap	du. 3	Istentisztelet a koppánymonostori Mag Házban
Október 27. csütörtök	du. 6	Bibliaóra
Október 28. péntek	du. 6	Énekkar
Október 30. vasárnap	de. 10	Istentisztelet, vele egy időben gyermek-istentisztelet
OKTÓBER 30. VASÁRNAP	DU. 3	EGYHÁZMEGYEI REFORMÁCIÓI ÜNNEPÉLY, ÁCS
Október 31. hétfő	du. 6	Ökumenikus reformációi ünnepély
November 6. vasárnap	de. 10	Zenés családi istentisztelet

GYÜLEKEZETI HOLNAP:

www.refdunantul.hu/lap/komarom

Komáromi Református Gyülekezet

PÉNZTÁRI NYITVA TARTÁS:

Szerda de. 9-11 óra

Csütörtök du. 3-5 óra

Vasár- és ünnep de. fél 10- 10 óra
és istentiszteletek után